

МОТИВИ

към проекта на Наредба за допълнение на Наредба № 1 от 2007 г. за водене, съхраняване и достъп до търговския регистър и до регистъра на юридическите лица с нестопанска цел

1. Причини, които налагат приемането на проекта

Със Закона за изменение и допълнение на Закона за публичното предлагане на ценни книжа (обн., ДВ, бр. 25 от 2026 г.) (ЗИД на ЗППЦК) се въвеждат изискванията, съответно се предприемат мерки по прилагането, свързани с европейските актове, с които се създава европейска единна точка за достъп (ЕЕТД), която централизирано да предоставя публично оповестявана информация относно финансовите услуги, капиталовите пазари и устойчивото развитие, както следва:

- Регламент (ЕС) 2023/2869 на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2023 година за изменение на някои регламенти във връзка със създаването и функционирането на европейската единна точка за достъп (ОВ, L 2023/2869 от 20 декември 2023 г.) (Регламент (ЕС) 2023/2869).

- Директива (ЕС) 2023/2864 на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2023 година за изменение на някои директиви във връзка със създаването и функционирането на европейската единна точка за достъп (ОВ, L 2023/2864 от 20 декември 2023 г.) (Директива (ЕС) 2023/2864).

С § 38 от заключителните разпоредби на ЗИД на ЗППЦК са приети изменения в Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, с които Агенцията по вписванията е определена за орган за събиране на данни по смисъла на чл. 2, т. 2 от Регламент (ЕС) 2023/2859 на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2023 г. за създаване на европейска единна точка за достъп, осигуряваща централизиран достъп до публично достъпна информация от значение за финансовите услуги, капиталовите пазари и устойчивото развитие (ОВ, L 2023/2859 от 20 декември 2023 г.) (Регламент (ЕС) 2023/2859) по отношение на актовете по чл. 38, ал. 16 от Закона за счетоводството, за целите на осигуряването на достъп до тази информация чрез европейската единна точка за достъп по същия регламент.

С § 36 от заключителните разпоредби на ЗИД на ЗППЦК, са приети изменения в Закона за счетоводството, съгласно които с публикуването по чл. 38, ал. 1 от Закона за счетоводството от предприятията по чл. 41, 51 и 52б се осигурява и достъп до годишния, съответно до консолидирания финансов отчет, одиторския доклад, доклада за изразяване на увереност по отношение на отчитането на устойчивостта, както и докладите по глава седма, раздели I – VI чрез европейската единна точка за достъп.

Съгласно чл. 3б, ал. 2 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел осигуряването на достъп до актовете по чл. 38, ал. 16 от Закона за счетоводството се осъществява с обявяването им в търговския регистър и предоставянето им на европейската единна точка за достъп във формат и с метаданни, определени с наредбата по чл. 31.

С оглед постигане на пълно съответствие с член 9 от Директива (ЕС) 2023/2864 и съгласно чл. 3б, ал. 2 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел се налагат допълнения в Наредба № 1 от 2007 г. за водене, съхраняване и достъп до търговския регистър и до регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, с които да се определят форматът и метаданните при обявяване в търговския регистър на актовете по чл. 38, ал. 16 от Закона за счетоводството.

2. Цели на предложения проект на нормативен акт

С предложените промени се цели постигане на пълно съответствие с член 9 от Директива (ЕС) 2023/2864, предвид получено от Генералния секретариат на Европейската комисия официално уведомително писмо за образуване на процедура за нарушение № 2026/0156 срещу Република България във връзка със стартирала процедура за неуведомяване в срок на Европейската комисия за приемането мерките за пълно транспониране в българското законодателство на Директива (ЕС) 2023/2864. Допълването на подзаконовата уредба, относима към водене и съхраняване на търговския регистър, се налага с оглед на необходимостта от уточняване на съдържанието на метаданните, придружаващи информацията, която някои големи предприятия ще подават на търговския регистър на основание на Закона за счетоводството.

3. Предложени промени в наредбата

Създава се чл. 80а, който предвижда актовете по чл. 38, ал. 16 от Закона за счетоводството да се подават по електронен път във формат за извличане на данни по чл. 2, т. 3 от Регламент (ЕС) 2023/2859 на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2023 г. за създаване на европейска единна точка за достъп, осигуряваща централизиран достъп до публично достъпна информация от значение за финансовите услуги, капиталовите пазари и устойчивото развитие (ОВ L, 2023/2859 от 20 декември 2023 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) 2023/2859“, както и изискване да бъдат придружени от определен набор от метаданни, включително вид на информацията, наименование на предприятието, размер на предприятието, идентификационен код на правния субект на предприятието, промишлени сектори на икономическите дейности на предприятието съгласно чл. 7, параграф 4, буква „д“ от Регламент (ЕС) 2023/2859.

Въвежда се изискване за задължените предприятия по чл. 41, 51 и 52б от Закона за счетоводството да разполагат с идентификационен код на правния субект, който отговаря на изискванията на чл. 2 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/1338 на Комисията от 10 юли 2025 г. за определяне на техническите стандарти за изпълнение, отнасящи се до прилагането на Регламент (ЕС) 2023/2859 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на функционалностите на европейската единна точка за достъп (ОВ, L 2025/1338 от 11 юли 2025 г.).

Съгласно § 37 от заключителните разпоредби на ЗИД на ЗППЦК, информацията по чл. 38, ал. 16 от Закона за счетоводството се предоставя чрез европейската единна точка за достъп за първи път от 10 януари 2028 г., поради което в заключителните разпоредби от проекта на наредба се предвижда разпоредбите на чл. 80а, ал. 1 и 2 да влязат в сила от същата дата. Основанието за отложения срок на влизане в сила на нормативния акт следва от разпоредбата на чл. 9 от Директива (ЕС) 2023/2864, с която се изменя член 33а „Достъп до информацията чрез европейската единна точка за достъп“ от Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия и за изменение на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета (ОВ, L 182/19 от 29 юни 2013 г.).

4. Очаквани резултати от приемането на наредбата

Като резултат от приемането на наредбата се очаква осигуряване на достъп до актовете по чл. 38, ал. 16 от Закона за счетоводството с обявяването им в търговския регистър и предоставянето им на европейската единна точка за достъп. Изграждането на европейска единна точка за достъп ще предостави на обществеността лесен централизиран достъп до информация за субектите, която е от значение за финансовите услуги,

капиталовите пазари и устойчивото развитие, и която органите и предприятията са длъжни да публикуват съгласно законодателните актове на Съюза в тези области.

5. Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба

Следващите от акта допълнения ще бъдат съобразени при последващо надграждане на информационната система на търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел. За тях не са необходими допълнителни средства.

6. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз и други изисквания

С предложения проект се предприемат мерки по прилагането на законодателните актове на Европейския съюз, с които се създава европейска единна точка за достъп (ЕЕТД), която централизирано да предоставя публично оповестявана информация относно финансовите услуги, капиталовите пазари и устойчивото развитие.

Въвеждат се изискванията на европейските актове, свързани с изграждането на ЕЕТД:

- Директива (ЕС) 2023/2864;
- Регламент (ЕС) 2023/2869.
- Регламент (ЕС) 2023/2859.

Проектът не съдържа разпоредби, свързани с въвеждане на регулаторни режими.

На основание 26, ал. 3 и 4 от Закона за нормативните актове проектът на Наредба за допълнение на Наредба № 1 от 2007 г. за водене, съхраняване и достъп до търговския регистър и до регистъра на юридическите лица с нестопанска цел и мотивите към нея са публикувани на интернет страницата на Министерството на правосъдието, както и на Портала за обществени консултации към Министерския съвет, като на заинтересованите лица е предоставен 30-дневен срок за предложения и становища по проекта.